1998 sonrası serbestleşme: bankalar, piyasalar ve sektörün dışa açılması: Cenevre ve Hong Kong ile karşılaştırma

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

İsviçre: karteller, rekabet hukuku ve elektronik borsa

İsviçre finans sektörünü aynı on yılda, farklı bir yoldan dışa açtı. İsviçre bankaları ücretlerini uzun süre İsviçre Bankacılar Birliği'nin yürüttüğü anlaşmalarla sabitlemişti. Nisan 1989'da federal Kartel Komisyonu, bankaların uyguladığı kartel benzeri on sekiz düzenlemenin kapsamlı biçimde kaldırılmasını önerdi. Bu düzenlemeler aracılık ücretlerini, döviz komisyonlarını, reklamı ve saklama ücretlerini kapsıyordu. Federal Ekonomi Bakanlığı, saklama ücretlerine ilişkin sözleşmenin 1992 sonuna kadar feshedilmesini emretti. Bankacılar Birliği bu karara itiraz edince İsviçre Federal Mahkemesi Ekim 1991'de kararı usul gerekçesiyle iptal etti. Bu olay, İsviçre'de bankacılık piyasasının açılması mücadelesinin rekabet otoriteleri, mahkemeler ve bankaların kendileri arasında verildiğini gösteriyor.[1]

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

İsviçre borsalarının reformu aynı yıllarda geldi. Cenevre, Basel ve Zürih borsaları 1993'te birleşti, yeni birlik ise işlemleri 1995'te devraldı. Elektronik işlemler Aralık 1995'te yabancı hisselerle başladı ve Ağustos 1996'da İsviçre hisselerine ulaştı. O yılın yazına gelindiğinde İsviçre'de salon işlemleri geçmişte kalmıştı. Denetim daha sonra birleştirildi: İsviçre Finansal Piyasalar Denetim Otoritesi (FINMA) 1 Ocak 2009'da faaliyete başladı.[2]

Hong Kong: paralel yarış

Hong Kong borsalarını neredeyse aynı anda reforma tabi tuttu. Hong Kong Exchanges and Clearing, hisse senedi borsasının vadeli işlem borsasıyla birleştiği 6 Mart 2000'de kuruldu.[3] SGX üç ay önce kurulmuştu. Böylece her iki şehir de 1999 ve 2000'de, yerel aracıların sahip olduğu karşılıklı (mutual) bir borsanın elektronik işlemler ve küresel yatırımcılar piyasasında rekabet edemeyeceği sonucuna vardı. K. Kısım, III. Bölüm iki borsa arasındaki ve daha geniş anlamda iki finans merkezi arasındaki rekabeti inceliyor.

Değerlendirme

Karşılaştırma, Singapur reformlarının üç özelliğini gösteriyor. Birincisi, öncülüğü devlet yaptı. İsviçre'de açılma rekabet otoriteleri, mahkemeler ve bankaların kendileri arasında tartışma konusu oldu. Singapur'da ise reformları bir hükümet inceleme grubu tasarladı, özel sektör komiteleri geliştirdi ve MAS bir takvime göre uyguladı. İkincisi, açılma ölçülüydü. Singapur yabancı bankaları numaralandırılmış dilimler hâlinde ve şube sınırlarıyla kabul ederken kendi bankalarının pazar payını açık bir politikayla korudu. Üçüncüsü, açılma ve konsolidasyon tek bir stratejinin parçalarıydı. Hükümet, yerel bankaları birleşmeye ve kurumsal yönetimlerini reforma tabi tutmaya zorlamak için yabancı rekabeti kullandı. Sonuç, bölgede rekabet edebilecek üç güçlü yerli banka oldu.

İsviçre yaklaşımı, büyük bankalardan Cenevre'nin özel bankalarına, kanton bankalarından bölgesel bankalara kadar daha büyük bir kurum çeşitliliğini korudu. Singapur ise güçlenmenin bedeli olarak yedi bankacılık grubundan dördünün ortadan kalkmasını kabul etti. Her iki merkez de denetimde benzer bir noktaya

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

vardı: bankacılık, sigorta ve sermaye piyasaları için tek bir entegre denetim otoritesi. İsviçre FINMA'yı ancak 2009'da kurdu. Oysa zaten Singapur'un entegre denetim otoritesi olan MAS, riske odaklı denetimi 1998'de kendi anlayışı olarak ilan etmişti.

Rakamlarla

Finans sektörü incelemesinin başlangıcı: Ağustos 1997. 1997'de finansal hizmetlerin GSYH içindeki payı: yüzde 12. Mart 1998 sonunda ticari bankalar: 154 (12 yerel, 22 yabancı tam lisanslı, 13 kısıtlı, 107 offshore). Serbestleşme programının açıklanması: 17 Mayıs 1999. Yerel bankalarda yabancı pay sahipliği sınırı: yüzde 20 (1971), yüzde 40 (1990), 1999'da kaldırıldı. Onay eşikleri: yüzde 5, 12 ve 20. İlk Qualifying Full Bank'lar: 20 Ekim 1999'da dört, 1 Ocak 2002'den itibaren altı, 2012'de sekiz, 2026'da on. QFB nokta sayısı: 10 (1999), 15 (2001), 25 (2005). Yerel bankaların yerleşik mevduattaki payı: yüzde 62 (1999), yüzde 59 (2004), politika tabanı yüzde 50. Yerel bankacılık grupları: 1998 öncesinde yedi, 2001 sonrasında üç. DBS–POSBank: S$1,6 milyar, 16 Kasım 1998. UOB–OUB: S$10 milyar, Eylül 2001. SGX'in kuruluşu: 1 Aralık 1999, borsaya kote oluşu: 23 Kasım 2000. Aracılık komisyonlarının tamamen pazarlığa açılması: 1 Ekim 2000. Menkul Kıymetler ve Vadeli İşlemler Kanunu ile Finansal Danışmanlar Kanunu'nun yürürlüğe girmesi: 1 Ekim 2002. Mevduat sigortası: 1 Nisan 2006'dan itibaren S$20.000, 1 Nisan 2024'ten itibaren S$100.000.

Notlar

1. *The Christian Science Monitor*, "Tough Times for Swiss Bankers", 8 Haziran 1989: Nisan 1989 ortasında "the Swiss Cartel Commission proposed a sweeping deregulation of the 18 cartel-like arrangements operated by the banks", hedefte "the price-fixing agreements on brokerage fees, foreign-exchange commissions, bank advertising, and custodian fees" vardı – İsviçre Federal Mahkemesi, 25 Ekim 1991 tarihli karar, BGE 117 Ib 481: İsviçre Bankacılar Birliği'nin IV No.lu Sözleşmesi açık menkul kıymet depoları için tek tip ücretlerle ilgiliydi; Federal Ekonomi Bakanlığı 10 Eylül 1990'da sözleşmenin "bis spätestens 31. Dezember 1992" feshedilmesini emretti; Mahkeme Birliğin itirazını kabul etti ve dosyayı geri gönderdi. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

2. Wikipedia, "SIX Swiss Exchange" (Erişim tarihi: Kasım 2026): 1993'te Cenevre, Basel ve Zürih borsalarının birleşmesiyle kuruldu; "The newly created association took over trading in 1995"; yabancı hisselerin elektronik işlemleri Aralık 1995'ten, İsviçre hisselerininki salon işlemlerinin sona erdiği Ağustos 1996'dan itibaren; 1999'da SWX Swiss Exchange, 2008'de SIX Swiss Exchange adını aldı. Madde son salon seansını 16 Ağustos 1995 olarak da tarihlendiriyor; bu, maddenin kendi anlatımıyla ve Cenevre cildinde atıf yapılan *Dictionnaire historique de la Suisse* ile çelişiyor (salon işlemleri 1996 yazında sona erdi) – Ressos, *Genève, place financière internationale*, E. Kısım, servet yönetiminin düzenleyici çerçevesine ilişkin bölüm: FINMA, Federal Bankacılık Komisyonu'nu, Federal Özel Sigortacılık Dairesi'ni ve Kara Para Aklamayı Kontrol Otoritesi'ni birleştirerek 1 Ocak 2009'da faaliyete başladı; 22 Haziran 2007 tarihli İsviçre Finansal Piyasalar Denetim Otoritesi Hakkında Federal Kanun'a atıfla. ↩
3. Wikipedia, "Hong Kong Exchanges and Clearing" (Erişim tarihi: Kasım 2026): 6 Mart 2000'de kuruldu; Hong Kong Futures Exchange ile birleşme Mart 2000'de tamamlandı; birleşik hisse senedi borsasının birleşmeden önce 570 katılımcı kuruluşu vardı. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.